

Pravu Unije protivi se to da nakon što je glavni državni odvjetnik podnio zahtjev za zaštitu zakonitosti nacionalni vrhovni sud utvrdi nezakonitost zahtjeva za prethodnu odluku koji je uputio niži sud zbog toga što postavljena pitanja nisu relevantna ni potrebna za rješenje spora u glavnom postupku

Na temelju nadređenosti prava Unije nacionalni sud mora izuzeti iz primjene svaku nacionalnu sudsku praksu kojom se zadiru u njegovu ovlast upućivanja prethodnih pitanja Sudu

Pesti Központi Kerületi Bíróság (Središnji sud gradskih četvrti u Pešti, Mađarska) odlučuje u kaznenom postupku protiv švedskog državljanina. Tijekom prvog saslušanja pred istražnim tijelom okrivljenik, koji ne poznaje mađarski, informiran je, uz pomoć tumača za švedski jezik, o sumnjama koje su mu stavljene na teret. Međutim, ne postoje nikakve informacije o odabiru tumača, provjeri njegovih sposobnosti odnosno o činjenici da su se on i optuženik međusobno razumjeli. U Mađarskoj naime ne postoji nikakav službeni registar prevoditelja i tumača, a ni u mađarskim propisima nije određeno tko se može imenovati u tom svojstvu u kaznenim postupcima te prema kojim kriterijima. Slijedom navedenog, sud pred kojim se vodi postupak smatra da ni odvjetnik ni sudac ne mogu provjeriti kakvoću tumačenja. U tim okolnostima on zaključuje da postoji mogućnost povrede okrivljenikova prava na informiranje o njegovim pravima te povrede njegovih prava obrane.

Taj sud stoga je odlučio uputiti Sudu pitanja o usklađenosti mađarskih propisa s Direktivom 2010/64¹, koja se odnosi na pravo na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima i s Direktivom 2012/13², koja se tiče prava na informiranje u takvim postupcima. Nadalje, u slučaju utvrđenja neusklađenosti, on se pita može li se kazneni postupak voditi u odsutnosti optuženika, kako je to predviđeno u mađarskom pravu za pojedine slučajeve u kojima potonji ne pristupi raspravi.

Nakon tog prvotnog pokretanja postupka pred Sudom, Kúria (Vrhovni sud, Mađarska) odlučila je o zahtjevu za zaštitu zakonitosti koji je podnio mađarski glavni državni odvjetnik protiv odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku te je potonju ocijenila nezakonitom, ne zadirući međutim u njezine pravne učinke, zbog toga što u biti postavljena pitanja nisu relevantna ni potrebna za rješenje spora u glavnom postupku. Na temelju istih razloga na kojima počiva i odluka Kúrije (Vrhovni sud) pokrenut je disciplinski postupak protiv suca koji je uputio zahtjev, koji je u međuvremenu obustavljen. Dvojeći o usklađenosti takvog postupka i odluke Kúrije (Vrhovni sud) s pravom Unije te o utjecaju potonje odluke na nastavak kaznenog postupka u glavnom predmetu, gore navedeni sud uputio je dopunski zahtjev za prethodnu odluku u tom smislu.

Ocjena Suda

¹ Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL 2010., L 280, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 10., str. 213.)

² Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL 2012., L 142, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 48.)

Sud, zasjedajući u velikom vijeću, najprije je ocijenio da se **sustavu suradnje između nacionalnih sudova i Suda**, koji je uspostavljen člankom 267. UFEU-a, **protivi to da nacionalni vrhovni sud utvrdi**, nakon što mu je podnesen zahtjev za zaštitu zakonitosti, **nezakonitost zahtjeva za prethodnu odluku koji je uputio niži sud**, bez zadiranja u pravne učinke odluke kojom se upućuje taj zahtjev, **zbog toga što postavljena pitanja nisu relevantna ni potrebna za rješenje spora u glavnom postupku**. Naime, **takav nadzor zakonitosti jednak je nadzoru dopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku, za koji je isključivo nadležan Sud**. Nadalje, takvim utvrđivanjem nezakonitosti može se, s jedne strane, ugroziti autoritet odgovora koje će Sud dati i, s druge strane, ograničiti nacionalne sudove u korištenju ovlašću upućivanja Sudu zahtjeva za prethodnu odluku te, slijedom toga, ograničiti djelotvorna sudska zaštitna prava koje pojedinci imaju na temelju prava Unije.

U tim okolnostima **načelo nadređenosti prava Unije obvezuje niži sud na izuzimanje iz primjene odluke vrhovnog suda dotične države članice**. Na taj zaključak ni na koji način ne utječe činjenica da Sud naknadno može proglasiti nedopuštenima prethodna pitanja koja mu je postavio taj niži sud.

Kao drugo, Sud utvrđuje da se **pravu Unije protivi stegovni postupak koji je pokrenut protiv nacionalnog suca zbog toga što je Sudu uputio zahtjev za prethodnu odluku** jer sama mogućnost pokretanja stegovnog postupka može ugroziti mehanizam predviđen člankom 267. UFEU-a, kao i neovisnost sudstva koja je osobito bitna za dobro funkcioniranje tog mehanizma. Osim toga, navedeni postupak može odvratiti sve nacionalne sudove od upućivanja zahtjeva za prethodnu odluku, što bi moglo ugroziti ujednačenu primjenu prava Unije.

Naposlijetku, kao treće, Sud je razmotrio obveze koje države članice imaju, na temelju Direktive 2010/64, u pogledu tumačenja i prevođenja u kaznenim postupcima. Stoga one moraju donijeti konkretne mjere kojima se osigurava, s jedne strane, dostatna kakvoća tumačenja i prevođenja kako bi osumnjičenik ili optuženik saznao koje mu se djelo stavlja na teret. U tom pogledu ustrojavanje registra neovisnih prevoditelja i tumača jedan je od načina koji mogu pridonijeti postizanju tog cilja. S druge strane, mjere koje donose države članice moraju omogućiti nacionalnim sudovima provjeru dostatne kakvoće tumačenja kako bi se zajamčili pravičnost postupka i ostvarivanje prava obrane.

Nakon te provjere nacionalni sud može doći do zaključka da osoba nije informirana, na jeziku koji razumije, o djelu koje joj se stavlja na teret zbog neodgovarajućeg tumačenja odnosno nemogućnosti utvrđivanja njegove kakvoće. U tim okolnostima direktivama 2010/64 i 2012/13 u vezi s pravima obrane u smislu članka 48. stavka 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima protivi se vođenje kaznenog postupka u odsutnosti.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106